

Oslo, 24. mars 2020

HØRING – FORSLAG TIL FORSKRIFTER OM UNNTAK FRA REGLENE OM FYSISK MØTE MV. I AKSJELOVENE, SAMVIRKELOVEN, SELSKAPSLOVEN OG STIFTELSESLOVEN

1. INNLEDNING

Vi viser til Nærings- og fiskeridepartementets høringsbrev av 23. mars 2020 vedrørende forslag til forskrifter om unntak fra reglene om fysisk møte mv. i aksjelovene, samvirkeloven, selskapsloven og stiftelsesloven.

Advokatfirmaet Haavind AS støtter formålet med de foreslåtte forskriftene og er også enig i de konkrete forslagene. Etter vår oppfatning avhjelper den foreslåtte reguleringen på en god måte det største av de praktisk viktige behovene mange selskaper/sammenslutninger nå opplever med hensyn til gjennomføring av møter i sine organer. Vi tror forslagene vil bli tatt godt i mot av selskapene/sammenslutningene.

Nedenfor fremsetter vi noen lovtekniske merknader og forslag til presiseringer samt ønsker med hensyn til ytterligere regulering.

2. FORSKRIFT OM UNNTAK FRA REGLENE OM FYSISK MØTE MV. I AKSJELOVEN OG ALLMENNAKSJELOVEN SOM FØLGE AV UTBRUDDET AV KORONAVIRUSET

2.1 Forslaget i § 1

Forskriften får etter § 1 første ledd anvendelse for aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. I annet ledd er det presisert at bestemmelsene gjelder tilsvarende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

For så vidt angår europeiske selskap (SE), følger det av SE-loven § 2 første ledd første punktum at reglene i allmennaksjeloven gjelder tilsvarende så langt de passer. Av annet punktum fremgår det at *"på samme måte gjelder øvrige regler gitt i eller i medhold av lov som gjelder for allmennaksjeselskaper generelt"* for SE-selskaper. Ot.prp.nr.17 (2004–2005) presiserer på s. 20 at: *"Bestemmelsen [i § 2 første ledd annet punktum] skal forstås slik at når en bestemmelse i lov eller forskrift gjelder for allmennaksjeselskaper, gjelder den også for SE-selskaper."* Vi mener derfor at forskriften vil få anvendelse for SE-selskaper. For å unngå enhver tvil om dette, ville det etter vår oppfatning være fordelaktig med en presisering i § 1 annet ledd, eller på annen hensiktsmessig måte, at bestemmelsene i forskriften også gjelder for europeiske selskaper.

2.2 Forslaget i § 3

I henhold til forskriftsutkastet § 3 første ledd kan styrets leder beslutte at styret skal behandle og avgjøre «saker» fysisk møte. Ut fra formålet med forslaget er det rimelig klart at også de saker som er omtalt i allmennaksjeloven § 6-19 første ledd annet til fjerde punktum, kan behandles på denne måten. Vi ber imidlertid departementet vurdere om det er hensiktsmessig å presisere dette, f eks gjennom å innta en bestemmelse om at allmennaksjeloven § 6-19 første ledd annet til fjerde punktum ikke gjelder.

Når det gjelder § 3 første ledd annen setning, ville vi foreslå følgende ordlyd:

«Styrets leder skal sørge for at alle styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av de saker som behandles.»

2.3 Forslaget i § 4

2.2.1 Paragraf 4 første ledd - Endring av behandlingsmåte

Vi tror det kunne vært nyttig med en klargjøring i første ledd om at det ikke er nødvendig å følge en ny innkallingsfrist for å endre behandlingsformen for generalforsamlinger som det er innkalt til. En slik presisering kan f eks gjøres ved å innta følgende som ny annen setning i første ledd:

«Slik beslutning kan også treffes for generalforsamling som det er innkalt til, men som ennå ikke er avholdt, uten at det er nødvendig å følge lovbestemte innkallingsfrister for varsel om endret behandlingsmåte.»

2.2.2 Paragraf 4 første ledd - Styrets vurdering

Etter lovforslaget er det opp til styret å avgjøre om generalforsamlingen skal avholdes fysisk eller på annen betryggende måte. Den enkelte aksjonær er ikke gitt noen rett til å kreve å få delta på annen måte enn ved fysisk oppmøte. Vi er enige i at det ikke bør innføres noen ubetinget plikt for styret til å tilrettelegge for deltagelse på annen måte. Imidlertid mener vi at det bør klargjøres at styret plikter å vurdere om det er mulig og betryggende å tilrettelegge for deltagelse også på annen måte enn ved fysisk oppmøte dersom det beslutter å avholde generalforsamlingen gjennom fysisk møte.

2.2.3 Paragraf 4 annet ledd

På den annen side vil de teknologiske løsningene kunne innebære visse begrensninger i på hvilke måter aksjonærene kan delta og stemme på generalforsamling. Ut fra vår erfaring finnes det i liten grad etablerte systemer for stemmegivning. I praksis vil derfor generalforsamlinger uten fysisk møte i selskaper med mange aksjonærer måtte gjennomføres utelukkende gjennom avgivelse av forhåndsstemme og fullmakter til styrets leder (eller andre møtende) sammen med webcasts/streaming av generalforsamlingen, og uten at aksjonærene gis mulighet til toveiskommunikasjon eller direkte stemmeavgivning under generalforsamlingen.

Vi oppfatter forslaget i § 4 annet ledd slik at ovennevnte måte å avholde generalforsamling vil være forenlig med forslaget. Poenget synes å være at styret skal ha fleksibilitet til å bestemme hvordan generalforsamlingen skal avholdes, og at styret i den sammenheng må vurdere hva som er betryggende saksbehandling ut ifra antall aksjonærer, oppmøte etc. Vi forstår også forslaget slik at det ikke stiller krav om at styret går til innkjøp av elektronisk stemmegivningsutstyr mv, så lenge aksjonærene gis adgang til å forhåndsstemme og gi stemmefullmakt. For å gjøre dette entydig, foreslår vi at bestemmelsen i annet ledd endres noe, f eks til å lyde som følger:

”Styret skal sørge for at alle aksjeeiere kan delta og stemme, og at deltakelse og stemmegivning kan kontrolleres på betryggende måte. Styret kan fastsette nærmere krav til, og den nærmere fremgangsmåten for, gjennomføringen av deltakelsen og stemmegivning, herunder kan styret tillate bruk av forhåndsstemme uten at det er vedtektsfestet samt. Kravet til at alle aksjeeierne kan delta og stemme vil være tilfredsstillt dersom generalforsamlingen gjennomføres ved at aksjeierene gis tilgang til enveis video- eller telefonoverføring av generalforsamlingen og mulighet til å avgi stemme gjennom forhåndsstemmer og stemmefullmakter.”

2.4 Forskriften kapittel 3

Reglene om styrets og generalforsamlingens behandlingsmåte gjelder etter § 7 fra forskriftens ikrafttredelse. Med mindre annet bestemmes i forskriften, vil derfor ikke reglene gjelde med tilbakevirkende kraft for styremøter eller generalforsamlinger som er avholdt etter at koronatiltakene ble iverksatt, men før forskriftens ikrafttredelse. Vi antar at flere selskaper allerede kan ha avholdt styremøter og generalforsamlinger uten fysisk møte som følge av korona-tiltakene og i tillit til de varslede forskriftsreglene. Vi ber departementet vurdere å gi en regel som innebærer at slike avholdte styremøter og generalforsamlinger skal anses for å være gjennomført i samsvar med aksjelovens saksbehandlingsregler dersom reglene i forskriften er overholdt.

3. ØVRIGE FORSKRIFTER

Kommentarene i punkt 2.2 annet avsnitt, punkt 2.3 og punkt 2.4 vil i utgangspunktet gjelde tilsvarende for de øvrige forskriftene som er foreslått.

4. ØVRIGE FORHOLD

4.1 Annet hjemmelsgrunnlag for regelverket

I høringsbrevet er det uttalt at departementet vurderer at det er behov for forskriftene også etter at koronaloven ikke lenger er i kraft, og at departementet arbeider parallelt med annet hjemmelsgrunnlag for regelverket. Vi er enig i denne vurderingen. Ettersom forskriftene i første omgang bare vil gjelde en måned fra ikrafttredelsen av koronaloven, vil forskriftene ikke nødvendigvis få anvendelse for generalforsamlinger og styremøter som skal avholdes lenger frem i tid. For styrene i selskapene/sammenslutningene innebærer dette en uheldig usikkerhet med hensyn til hvilke regler som vil gjelde for disse styremøtene/ generalforsamlingene.

4.2 Utsatt frist for inngivelse av årsregnskapet

Selv om forslagene avhjelper mange av de praktiske utfordringene for selskapene/ sammenslutningene med å få fastsatt årsregnskapet innenfor den lovbestemte fristen, mener vi det kan være behov for også å utsette fristen for fastsettelse av årsregnskapet. Enkelte selskaper/sammenslutninger vil kunne oppleve utfordringer med å få ferdigstilt og revidert årsregnskapet f eks som følge av fravær hos eget personell, regnskapsfører eller revisor. Fristutsettelse er et av de mulige tiltakene som ble nevnt i Prop. 56 L (2019–2020), og vi ber departementet vurdere dette i det videre arbeidet med ytterligere regulering.

4.3 Tilsvarende regulering for andre sammenslutningsformer

Etter vår vurdering bør tilsvarende regulering som i de foreslåtte forskriftene fastsettes for borettslag, eierseksjonssameier, boligbyggelag og andre sammenslutningsformer. Vi ber om at dette ønsket kommuniseres til Kommunal- og moderniseringsdepartementet/annet ansvarlig departement for de relevante lovene.

4.4 Utsendelse av varsel om endret behandlingsform

Et allmennaksjeselskap som allerede har utsendt innkalling til fysisk generalforsamling og som ønsker å endre behandlingsmåten, må varsle aksjonærene om dette. I henhold til allmennaksjeloven § 18-5 første ledd må slikt varsel gis per brev med mindre aksjonæren har uttrykkelig godtatt elektronisk kommunikasjon.

Vi forstår at dette kravet til fysisk utsendelse til dem som ikke har akseptert elektronisk kommunikasjon i VPS innebærer betydelig merarbeid og store kostnader for flere selskaper. Kravet til brevforsendelse fremstår også som en unødvendig miljøbelastning og uheldig samfunnsmessig i korona-situasjonen. I tillegg kommer at disse aksjonærene som følge av postgangen vil kunne risikere å få varsel om endret behandlingsmåte først etter at generalforsamlingen er avholdt. Vi ber derfor departementet vurdere å foreta endringer i

allmennaksjeloven § 18-5 første ledd. Videre ber vi om at Finansdepartementet henstilles om å vurdere om det er mulig å foreta tilsvarende endringer i verdipapirhandelloven § 5-9.

Med vennlig hilsen

Advokatfirmaet Haavind AS

[signert]

Herman Bondeson